

Гуцул Інна Анатоліївна

к.е.н., доцент, доцент кафедри податків та фіскальної політики,
ЗУНУ, м. Тернопіль

Барилко Денис Ігорович

студент гр. ФМСм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

ПРОТИДІЯ КОНТРАБАНДНИМ ЯВИЩАМ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ МІНІМІЗАЦІЇ

Згідно зі ст. 201 Кримінального кодексу України, контрабандою вважається переміщення товарів у великих розмірах і культурних та історичних цінностей, отруйних та сильнодіючих речовин, радіоактивних матеріалів, вибухових речовин, а також зброї та боєприпасів, спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю.

Здійснюючи контрабандні дії, використовують способи, тобто дії особи, що включають підготовку, виконання і приховування незаконного переміщення через митний кордон, які можна розподілити на дві групи:

Фізичні методи:

- приховування – намагання приховати контрабандний товар в іншому товарі або із задекларованим провезти не задекларований чи сховати товар від митного огляду;
- погрозу працівникам митниці для отримання дозволу на імпорту/експорту контрабанди;
- перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди.

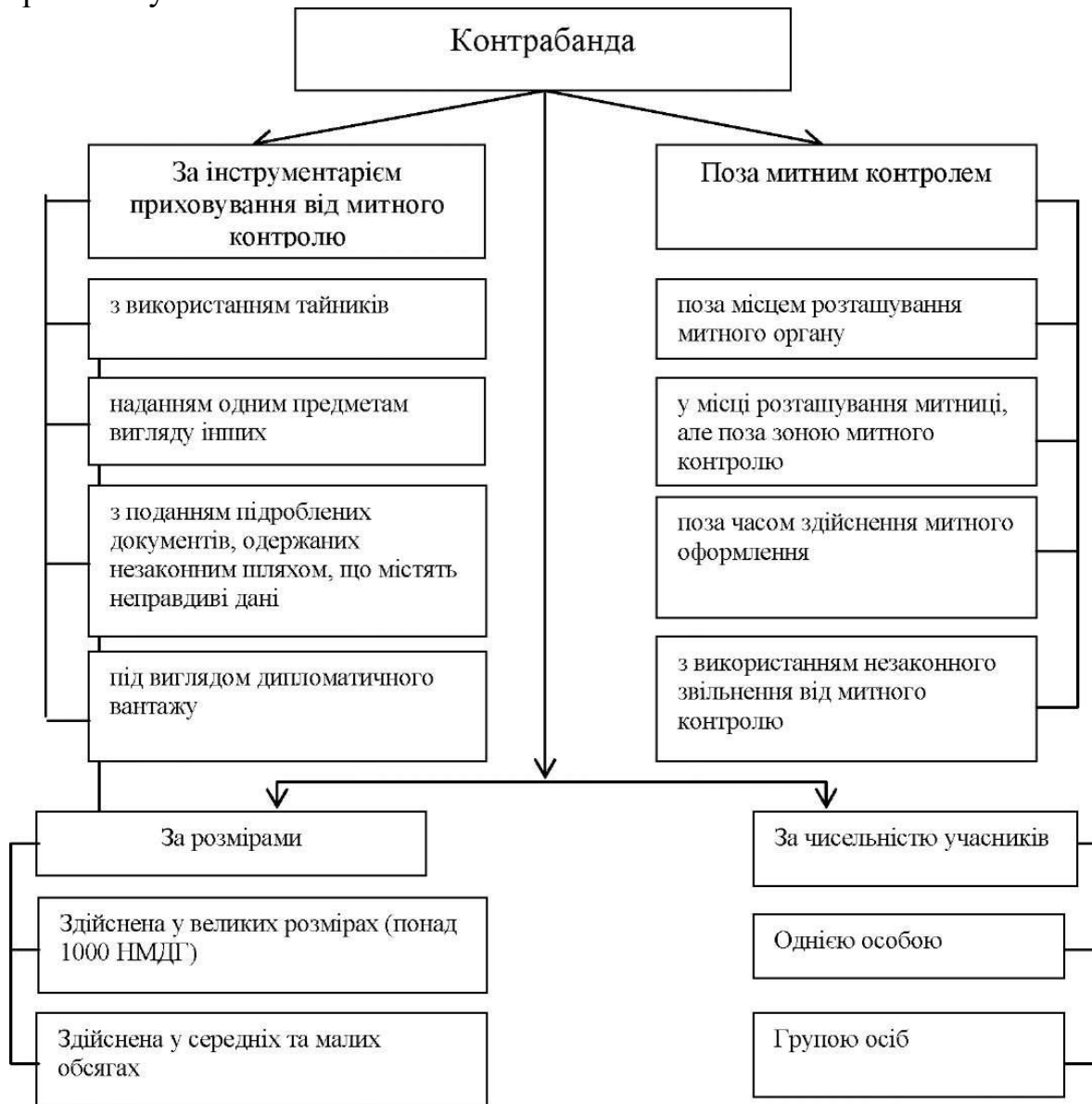
Економічні методи:

- хабарництво – спосіб підкупу співробітників митниці за дозвіл на імпорту/експорту контрабанди;
- використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитись/вивозитись як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;
- заниження митної вартості товару, що переміщається через митний кордон.

Контрабанда може перевозитись за допомогою подання митним органам:

- а) підроблених документів, що може виявлятися як у частковій зміні первинного змісту справжнього документа (шляхом підчищення чи виправлення), так і у повному виготовленні фальшивого документа від бланка до підписів, печаток та штампів;
- б) документів, які були отримані незаконним шляхом і містять справжні підписи, печатки, та надають право переміщати товари через митний кордон особі, яка такого права не має. Це можуть бути документи, отримані за допомогою хабара, обману або навіть погроз;

в) документів, які є справжніми за формою, але містять неправдиві відомості. Переважно в таких документах занижується кількість товару або товари записуються за іншими назвами.

Рис. 1. Типологія поняття «контрабанда» з врахуванням особливостей дій її здійснення

Повертаючись до української практики протидії контрабандним явищам, зазначимо, що для протидії контрабанді необхідно вирішити такі проблеми:

- 1) встановити жорсткий парламентський та громадський контроль за діями митних та прикордонних органів та забезпечити покарання за корупційні діяння;
- 2) оптимізувати ставки ввізного мита, акцизного податку та ПДВ з врахуванням забезпечення необхідного рівня захисту внутрішнього ринку;
- 3) спростити процедуру митного оформлення товарів;

4) забезпечити взаємодію органів СБУ, МВС, Державної прикордонної служби України, а також правоохоронних та контролюючих органів суміжних держав та митних і податкових органів ДФС для обміну інформацією;

5) забезпечити технічне обслуговування митниць сучасними засобами митного контролю, тобто встановити системи відеоспостереження, електронні ваги, прилади для сканування тощо;

6) сприяти розвитку кінологічної служби та застосувати пошукові методики виявлення наркотиків, засновані на міжнародному досвіді;

7) видати аналоги наркотичних засобів для тренування собак, адже тренування проходять із застосуванням замінників, які за запахом відрізняються від оригіналу;

8) висвітлювати в засобах масової інформації дії органів державної влади, пов'язані із боротьбою з контрабандою та порушеннями митних правил.

Список використаних джерел:

1. Гуцул І. А. Митна політика зарубіжних країн. Навчальний посібник. Тернопіль: Видавничий центр «Вектор», 2018. 125 с.